

Секція 4. Проблеми сучасного мистецтва та арт-менеджменту

Керівники: кандидат історичних наук, доцент кафедри ТІМ НАОМА **Ганна Олександрівна Андрес**, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри ТІМ НАОМА **Олена Степанівна Кашшай**, аспірант кафедри ТІМ НАОМА **Катерина Анатоліївна Шиман**

Section 4. Problems of modern art and art management

Leaders: PhD in History, Associate Professor of the Department of Theory and History of Art, NAFAA **Hanna Andres**, PhD in History of Art, Associate Professor of the Department of Theory and History of Art, NAFAA **Olena Kashshay**, PhD student, NAFAA **Kateryna Shyman**

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-301-2-89>

Андрес Ганна, кандидат історичних наук, доцент кафедри ТІМ НАОМА

Комплектування «по гарячих слідах» як актуальний напрям поповнення фондів музеїв України

Ключові слова: музеї України, російсько-українська війна, процес, придбання, фонди музеїв.

Hanna Andres, PhD in History, Associate Professor of the Department of Theory and History of Art, NAFAA

Fast-track acquisition as a current trend in replenishing museum collections of Ukraine

Abstract: The report highlights the issue of art works acquisition for Ukrainian museum collections in the context of present challenges. Close attention is paid to such a form of acquisition as “acquisition in hot pursuit”, which became especially acute since the Revolution of Dignity and the Russian-Ukrainian large-scale war of 2022.

Key words: museums of Ukraine, Russian-Ukrainian war, process, acquisition, museum collections.

За класичним визначенням – комплектування музейних фондів це процес виявлення та відбору предметів музейного значення для поповнення музейних зібрань. Відібрані із середовища побутування предмети перетворюються на музейні, тобто на джерела інформації.

Форми комплектування музейних фондів дуже різноманітні та відпрацьовані музейною практикою. Це може бути закупівля, дарування, цільові замовлення, експедиційний збір та ін.

Іноді комплектування має оперативний характер. Таким є комплектування «по гарячих слідах». Класичні дослідження з музейної справи визначають, що суть його полягає в організації та проведенні збиральної роботи на місці будь-якої події або одразу після неї. Збір матеріалів «по гарячих слідах» дає можливість фіксувати події мистецького, наукового, суспільного життя.

Тут важливу роль відіграє професіоналізм, інтуїція та швидке реагування музейних фахівців. Найчастіше, таку форму комплектування використовували музеї у складі установ, підприємств та організацій, формуючи власні колекції. Прикладом можна навести поповнення фондového зібрання НАОМА. В навчальному закладі одразу після семестрових переглядів найкращі роботи передаються до фондів. Зібрані музейні предмети дають уявлення про історію Академії, викладачів та їхній педагогічний досвід, про мистецьку школу та традиції.

Також, коли виникає потреба в організації тематичної виставки, а достатньої кількості предметів для цього немає, планується відрядження для комплектування колекцій виставки в такий спосіб.

Цю практику активно використовували музейні фахівці, відбираючи матеріали під час Революції Гідності 2013–2014 рр., в результаті зібрані пам'ятки лягли в основу створення Національного музею Революції Гідності.

Особливого значення комплектування «по гарячих слідах» набуло під час російсько-української війни. Результатом такого збирання стали масштабні виставки, що були проведені як в Україні, так і в Європі. У Києві на Хрещатику, була відкрита тимчасова виставка знищеної українськими військами російської військової техніки. Аналогічні виставки проходили у Львові, Полтаві, Тернополі, Одесі, також у Варшаві та Празі. У Варшаві таку виставку розгорнули в історичному центрі на Замковій площі. Вона мала назву «За нашу та вашу свободу».

Подібну діяльність розгорнули як державні, так і приватні музейні установи. Музей «Становлення української нації» розпочав таку роботу, а у Національному музеї історії Другої світової війни результатом такого збирання воєнних трофеїв стала виставка «Україна. Розп'яття». Робота з комплектування цієї музейної колекції розпочалася наприкінці березня 2022 року. Після звільнення Київщини та Чернігівщини, працівники музею виїздили до Ірпіня, Бучі, Бородянки, Гостомеля, Макарова, до інших деокупованих населених пунктів. За словами гендиректора музею Юрія Савчука, загалом на виставці представлено понад 700 експонатів. Завдяки подібній діяльності відкрилась виставка «Музейний фронт» біля Печерської фортеці.

Підсумовуючи, можна сказати, що наукове комплектування завжди залишатиметься актуальною діяльністю музею. Воно не припиняється навіть в складні етапи, які переживає суспільство. Відбувається документування історико-культурних процесів, які повно і достовірно відображають дійсність в музейних колекціях.

